

Годишен анализ на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), касаещи наличие на пестицидни остатъци през 2024 година

В настоящият материал са представени данни от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), касаещи наличието на пестицидни остатъци за 2024 година.

Общият брой получени нотификации за 2024 г. е **1007** (към 13.01.2025), като за сравнение през 2023 г., те са били **936**. От тези **1007** нотификации, **979** са в категория „**храни**“, а **28** са в категория „**фуражи**“. В **404** нотификации, рискът е определен като „**сериозен**“, в **255** рискът е определен като „**потенциално сериозен**“, в **148** е регистриран „**потенциален риск**“, в **133** рискът „**не е сериозен**“, а в **67** „**няма риск**“ (Фиг. 1).

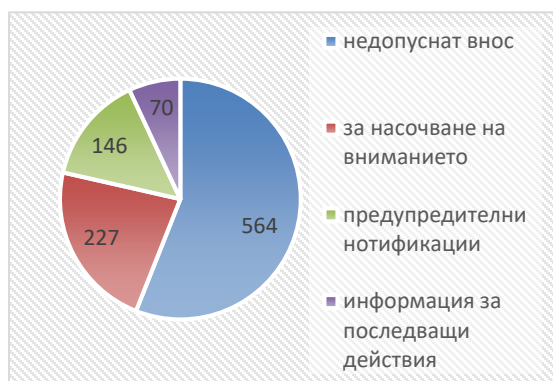

Фиг. 1. Брой нотификации спрямо
риска за 2024 г.

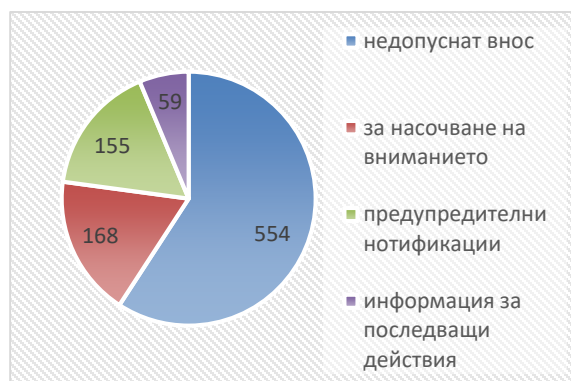

Фиг. 1.1 Брой нотификации спрямо
риска за 2023 г.

Най-многобройни са нотификациите за недопуснат внос, общо **564**, за насочване на вниманието **227**, предупредителните нотификации са **146**, а информацията за последващи действия са **70** (Фиг. 2)

Фиг. 2. Брой нотификации за 2024 г., според типа

Фиг. 2.1 Брой нотификации за 2023 г., според типа

Както през 2023 г., така и през 2024 г., броят на нотификациите за пестицидни остатъци в различните видове продукти е най-висок в категорията „плодове и зеленчуци“, където най-нотифицираният продукт са различни сортове пипер (100 нотификации), голяма част от които са с произход Турция. При останалите категории най-голям брой нотификации има за ориз – 112 броя.

Нотификациите, подадени от България през 2024 г., са общо 80, от които 78 са за продукти с произход Турция и по 1 нотификация произход Индия и Пакистан.

От продуктите с произход Турция, най-много нотификации са регистрирани за пипер – общо 29, от тях 25 са предназначени за унищожаване, а 4 за реекспорт. Подадени са 24 нотификации за лимони, като всички са предназначени за реекспорт. За нар са подадени 9 нотификации, 5 за реекспорт, 3 за унищожаване и 1 за връщане на производителя. За мандарини са подадени 6 нотификации, като всички са предназначени за реекспорт.

Регистрираните нотификации за портокали са 5, като за реекспорт са предназначени 4 от тях, а за унищожаване 1. Подадени са 4 нотификации за грейпфрут, като 3 са за реекспорт, а една е за унищожаване. По една нотификация е подадена за лозови листа (за реекспорт), за ориз (за унищожаване) и за кимион (за унищожаване).

През разглежданият период най-често нотифицирани активни вещества (а. в.) в горепосочените продукти са:

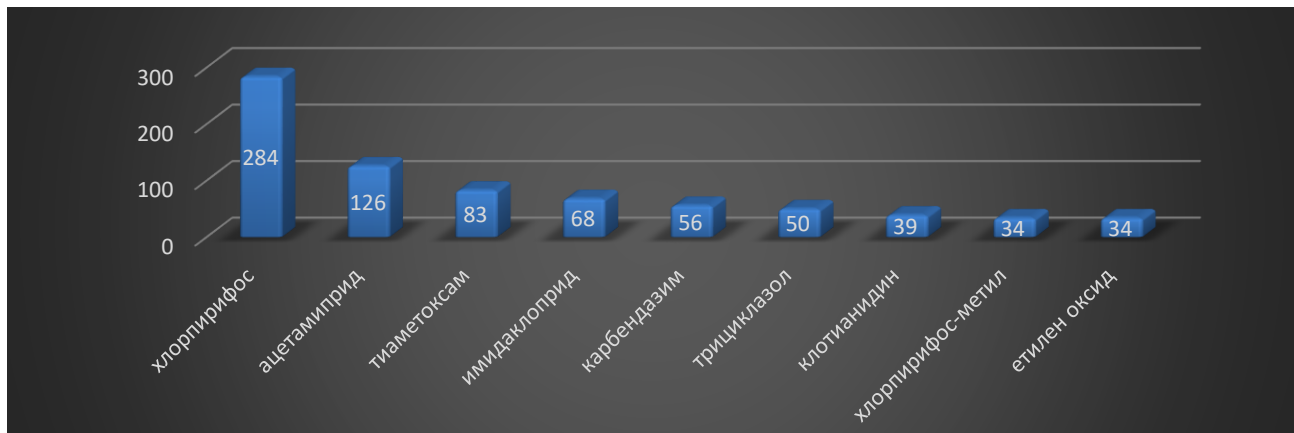
- *Разрешени а.в.: имазалил, бупрофезин, тебуконазол, металаксил, зоксамид, циперметрин, пириметанил, етоксаконазол, ацетамиприд, флоникамид, фостиазат,*

пиримифос-метил, сулфоксафлор, форметанат, пиракlostробин, малатион, делтаметрин и ламбда-цихалотрин.

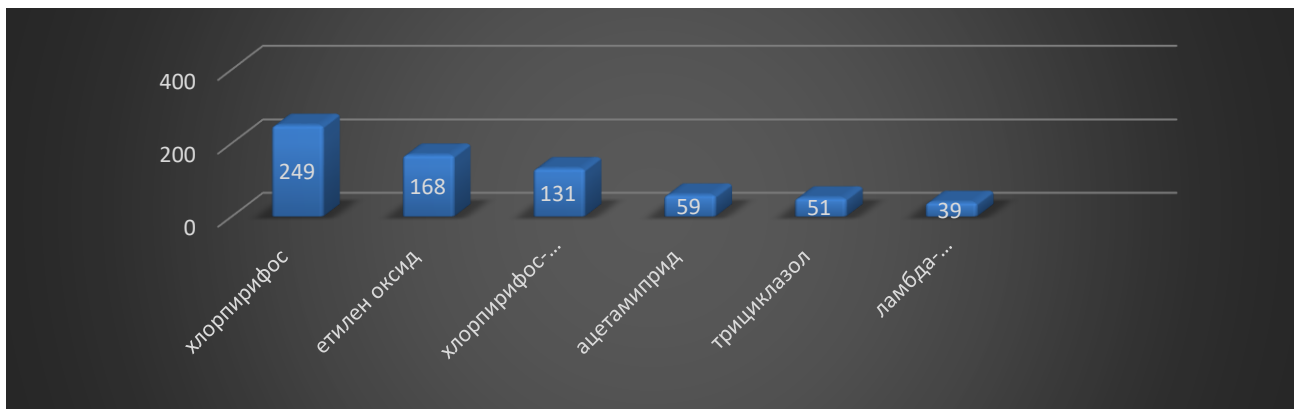
- *Неразрешени а.в.:* хлорпирифос-метил, хлорпирифос, пропиконазол, прохлораз, спиротетрамат, фенамифос, перметрин, фенпропатрин и фосмет.

През разглеждания период България е била нотифицирана 2 пъти – веднъж за наличие на неразрешеното а. в. хлорпирифос в слънчогледово семе и веднъж за наличието на неразрешеното а. в. прометрин в липов чай.

През 2024 г. са постъпили общо **1007 нотификации** (част от нотификациите съдържат случаи с повече от 1 активно вещество в продукт), като през годината от всички постъпили нотификации за наличието на остатъци от пестициди най-многобройни са тези за следните а.в.: **неразрешеното а. в. хлорпирифос – 284** и **ацетамиприд (разрешен) – 126**, следвани от **неразрешените а. в. тиаметоксам – 83, имидаклоприд – 68, карбендазим – 56 и трициклазол – 50, клотианидин – 39 и хлорпирифос-метил и етилен оксид – по 34.** (Фиг.3)

Фиг. 3 Най-често срещаните активни вещества замърсяващи продуктите през 2024 г.

Фиг. 3.1 Най-често срещаните активни вещества замърсяващи продуктите през 2023 г.

Брой нотификации по категории:

- В категория **„плодове и зеленчуци“** – са постъпили общо **575** нотификации, като най-често срещаните а. в. в тях са: **неразрешеното а. в. хлорпирифос** (112 нотификации) и разрешеното а. в. ацетамиприд (53).

За хлорпирифос, най-често срещаните продукти, в които е установено това а. в. са: портокали – 14 пъти, различни сортове фасул – 10 пъти, стафиди – 9 пъти, лайм – 7 пъти, пипер и лозови листа – по 6 пъти.

За съдържание на ацетамиприд най-често срещаните продукти са: пипер и грозде – по 12 пъти; нар – 8 пъти и лозови листа – 7 пъти.

- В категория **„билки и подправки“** са постъпили общо **154** нотификации, като най-често срещаните а. в. са **неразрешените хлорпирифос** (81 нотификации) и **етилен оксид** (15).

Продуктът, в който най-често е регистриран хлорпирифос е кимион – 39 пъти.

- В категория **„зърнени храни и печива“** са постъпили общо **124** нотификации, като най-често срещаните а. в. са **неразрешените тиаметоксам (46 пъти всички в ориз), хлорпирифос (32 пъти, 25 от които в ориз), трициклазол (28 пъти всички в ориз)** и разрешеното за употреба а. в. ацетамиприд (30 пъти, 29 от които в ориз).

- В категория **„какао, какаови продукти, кафе и чай“** са постъпили общо – **44** нотификации, като най-често срещаните а. в. са **неразрешените хлорпирифос** (16 пъти, 13 от които в различни видове чай) и **толфенпирад** – 12 пъти в различни видове чай.

- В категория **„ядки, продукти съдържащи ядки и семена“** са постъпили **29** нотификации, като най-често срещано е **неразрешеното а. в. хлорпирифос** общо 17 пъти.

- В категория **„фуражи“** са постъпили **28** нотификации, като най-често срещаното а. в. е **неразрешеният хлорпирифос** – 13 пъти.

- В категория **„друг хранителен продукт / смесен“** са постъпили **14** нотификации, като най-често срещаните са **неразрешените а. в. етилен оксид** – 5 пъти и **хлорпирифос** – по 4 пъти.

- В категория **„диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“** са постъпили **14** нотификации, като най-често срещано е **неразрешеното а. в. етилен оксид** – 10 пъти, като 6 от тях са в хранителни добавки.

- В категория **„мазнини и масла“** са постъпили **6** нотификации.

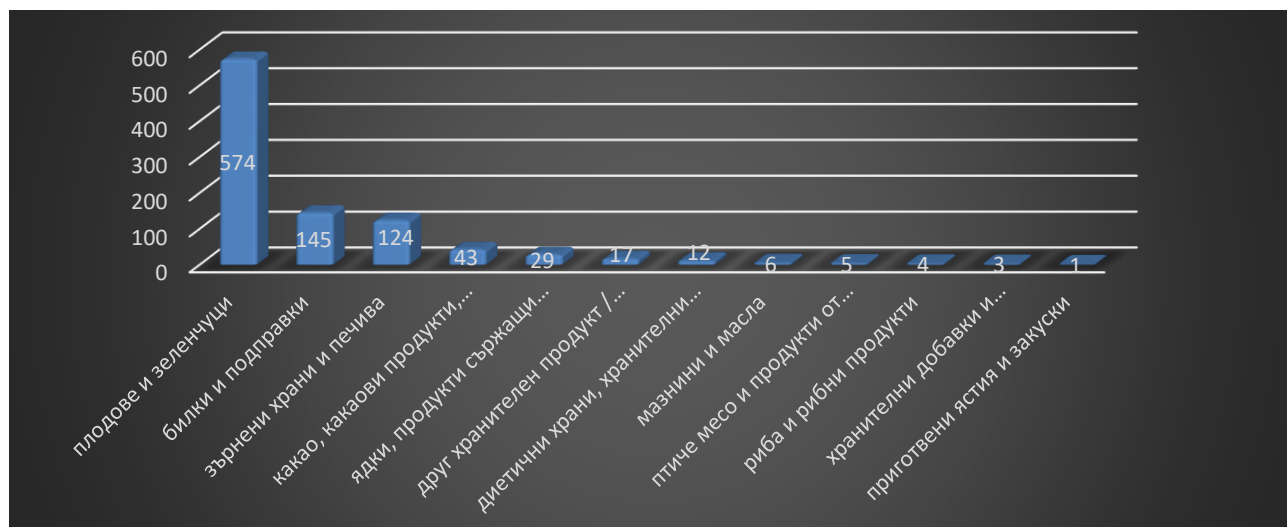
- В категория **„птиче месо и продукти от птиче месо“** са постъпили **5** нотификации.

- В категория **„риба и рибни продукти“** са постъпили **4** нотификации.

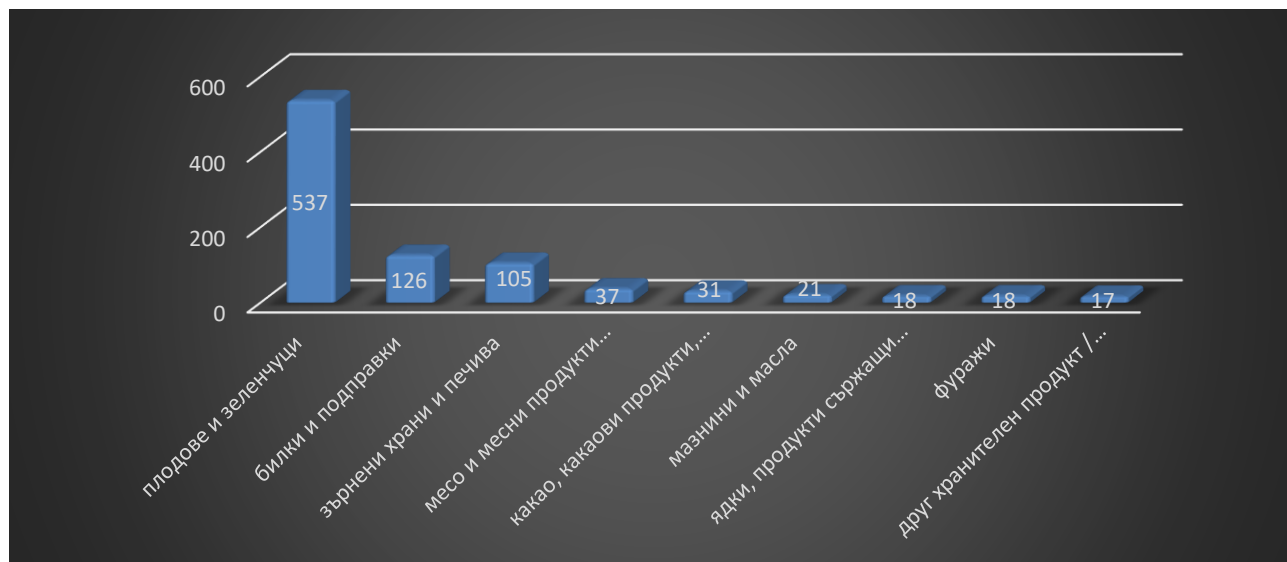
- В категория **„хранителни добавки и ароматизанти“** са постъпили **3** нотификации.

- В категория **„пригответни ястия и закуски“** е постъпила 1 нотификация. (Фиг. 4).

За годината най-многобройни са нотификациите, касаещи замърсяване в категория **„плодове и зеленчуци“**, следвани от тези за **„билки и подправки“**, **„зърнени храни и печива“**, **„какао, какаови продукти, кафе и чай“**, **„ядки, продукти съдържащи ядки и семена“**, **„фуражи“**.

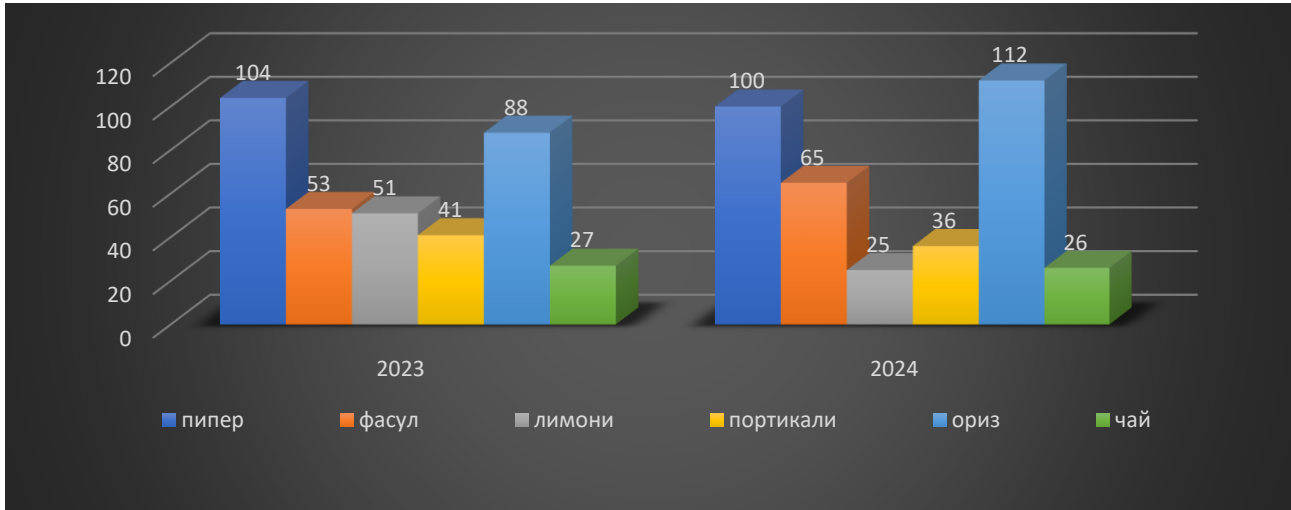
Фиг. 4 Брой нотификации за пестицидни остатъци в различни видове продукти през 2024 г.

Фиг. 4.1 Брой нотификации за пестицидни остатъци в различни видове продукти през 2023 г.

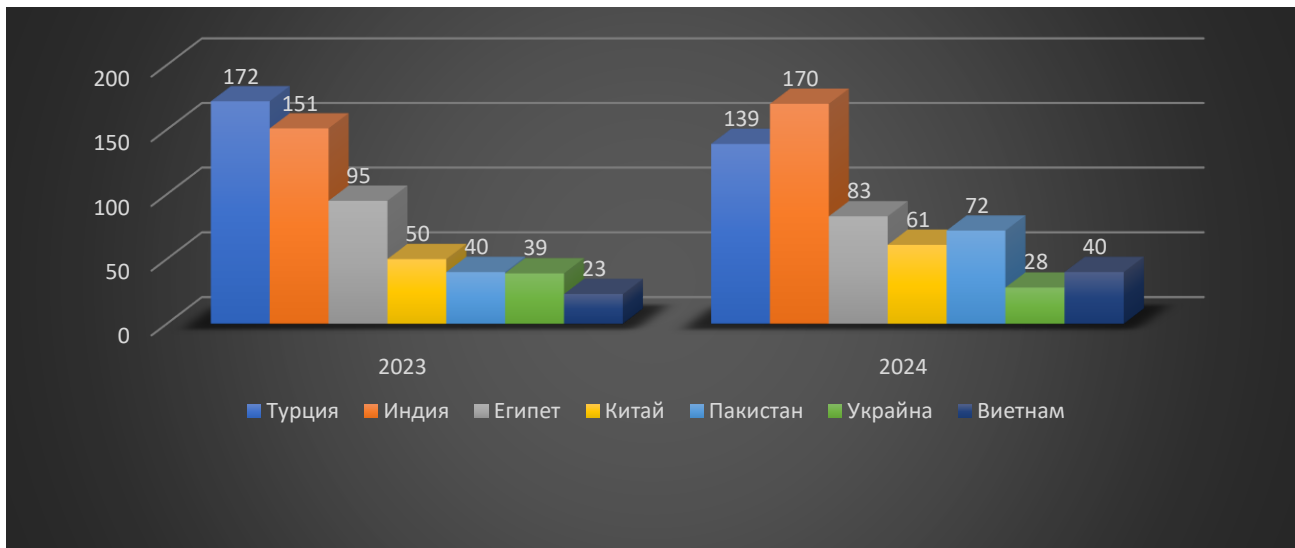
В категорията **„плодове и зеленчуци“**, най-често нотифицираните продукти за наличие на пестициди са: различни сортове **пипер** – общо **100**, различни сортове фасул – 65, портокали – 36 и лимони – 25.

Останалите най-често нотифицирани продукти през 2024 г., са: ориз – 112, кимион – 36 и различни видове чай – 26. (Фиг. 5)

Фиг. 5 Брой случаи на замърсяване в различни продукти през 2023 г. и 2024 г.

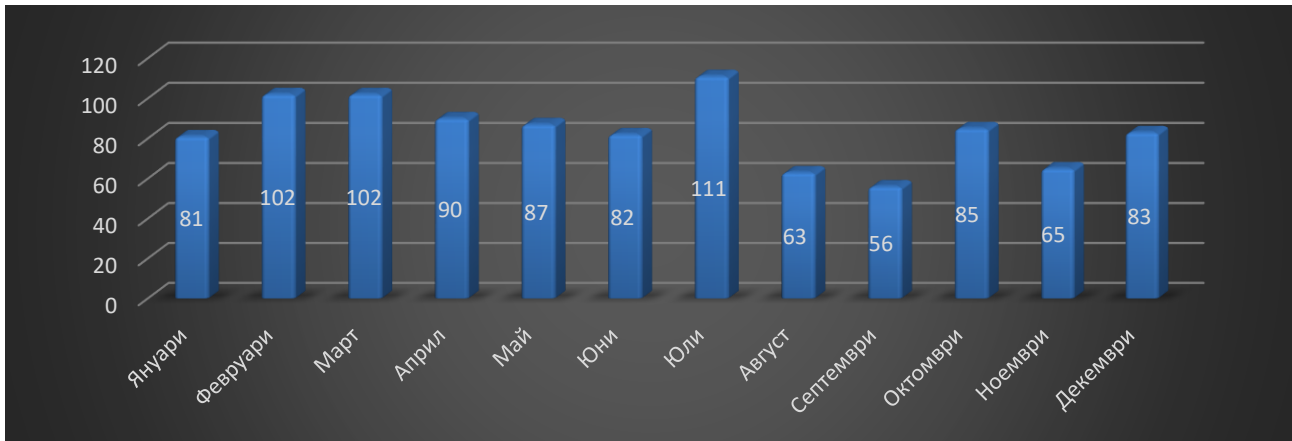
Страната с най-много нотифицирани продукти за 2024 г., е Индия с общо **170** броя, следвана от Турция с общо – **139** броя; Египет – **83**; Китай – 61; Пакистан – 72, Виетнам – 40 и Украйна – 28. (Фиг.6)

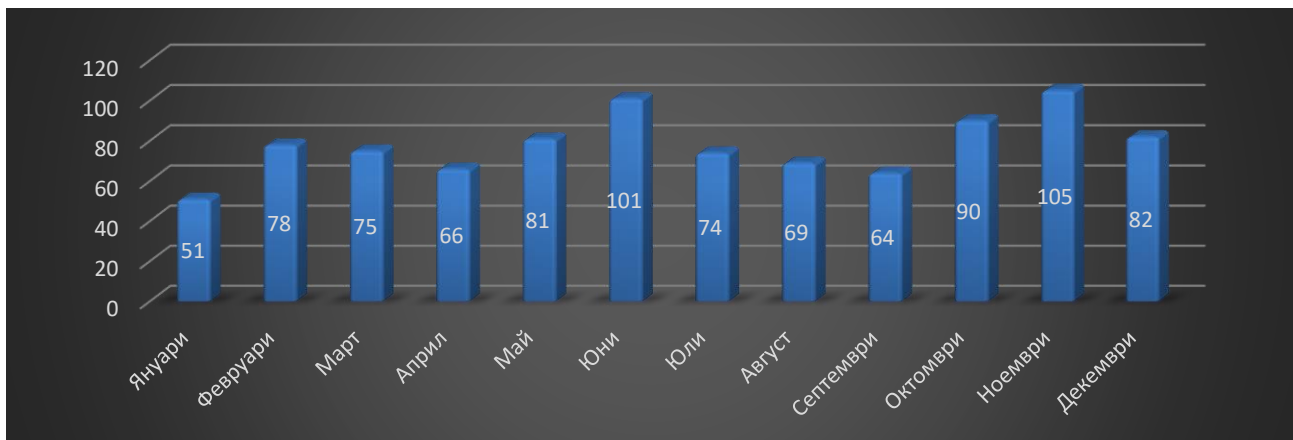
Фиг. 6 Брой нотификации според държави на произход на продукти, съдържащи пестицидни остатъци през 2023 г. и 2024 г.

За периода най-много нотификации от Турция са постъпили за месеците: **март – 19**, **октомври –17**, **януари – 16**, **ноември – 14**, **април – 13** и **февруари и май – по 11**.

Най-много нотификации за остатъци от пестициди в продуктите, постъпили от системата за бързо известяване са регистрирани през месеците: юли – 111, февруари – 102, март – 102, април – 90, май – 87 и октомври – 85. (Фиг. 7)

Фиг. 7. Брой нотификации по месеци за 2024 г.

Фиг. 7.1 Брой нотификации по месеци за 2023 г.

Центърът за оценка на риска по хранителната верига препоръчва засилване на контрола за пестицидни остатъци, при внос на продукти, произведени в държавите, за които са постъпили най-многобройни нотификации през 2024 г. – Индия, Турция, Египет, Китай, Пакистан, Виетнам и Украйна.

Източник:

RASFF Window,

<https://webgate.ec.europa.eu/rasffwindow/portal/index.cfm?event=SearchForm&cleanSearch=1>

rasff--c-82

Други научни становища и актуална информация в областта на Анализа на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>.

<https://corhv.government.bg/Анализ-на-данните-от-системата-за-бързо-предупреждение-за-храни-и-фуражи->

Изготвил:

Николай Спасов, главен експерт

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

22.01.2025 г.